

ЕФЕКТИВНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ: ПОДАТКОВИЙ АСПЕКТ

НТУ «Дніпровська політехніка»

Вільховецька О.В.

Науковий керівник: к.е.н., доц. Цуркан І.М.

Система оподаткування підприємств – один із факторів, які впливають на показники діяльності бізнесу, свідчать про рівень їх ефективності. Податки є невід’ємною частиною господарювання підприємств різних розмірів та різних форм власності.

Малі підприємства, як і великі мають певний рівень податкових обов’язків, виконання яких відбивається на фінансово-економічних показниках підприємства.

Серед багатьох факторів впливу на ефективність функціонування підприємств значне місце відводиться податкам. Різноманітність податків та їх ставок, об’єкти оподаткування, строки сплати, штрафні санкції безпосередньо впливають на фінансово-економічні показники діяльності суб’єктів господарювання [1].

У зв’язку з повномасштабним вторгненням, розпочатим 24 лютого 2022 року, підприємства опинилися в непередбачуваних умовах своєї діяльності. Були внесені зміни до Податкового кодексу на період воєнного стану в країні, що викликає підвищену увагу підприємств до податкових змін. Зміни стосувались сплати податків під час війни, адміністрування податків тощо.

Система оподаткування України передбачає два види: загальна система та спрощена. Спрощена система спрямована в першу чергу на підтримку малого бізнесу шляхом запровадження більш низьких ставок податків, зменшення витрат на ведення обліку [1].

Найважливіші зміни у податковому законодавстві торкнулися звільнення від оподаткування певних категорій підприємницької діяльності, оновлення критеріїв застосування спрощеної системи та звільнення всіх суб’єктів господарювання від обов’язку подавати фінансову звітність та оприлюднювати аудиторські звіти до скасування воєнного стану. Після закінчення воєнного стану в країні - вся документація за період неподання має бути передана до відповідних державних органів протягом трьох місяців.

Сучасний стан економіки України вимагає від підприємств швидкої реакції на зміни, що відбуваються у зовнішньому середовищі, та ефективного використання фінансових ресурсів на основі запровадження податкового планування, що являє собою інтеграційний процес раціоналізації господарської діяльності з позиції відповідності діючому податковому законодавству та стратегії життєздатності суб’єктів господарювання [2]. Для вітчизняних малих підприємств податкове планування виступає необхідним засобом адаптації до воєнного стану. Складання прогнозу податкових платежів, виявлення та аналіз факторів, які впливають на рівень оподаткування, оцінка економічної діяльності вкладання коштів у бізнес за існуючого рівня податкового

навантаження створюють підґрунтя для обрання підприємствами оптимального варіанту здійснення фінансово-господарської діяльності в умовах чинної податкової системи України.

Щоб мале підприємство могло приймати ефективні управлінські рішення стосовно оподаткування свого підприємства, воно повинно сформулювати для себе етапи податкової політики.

Загальна послідовність проведення податкового планування має наступний вигляд: організаційно-підготовчий етап, досліджуваний, плановорозробний та етап практичної реалізації [3].

Податкове планування стосується всіх податків і зборів, що сплачуються підприємством, тому повинне реалізовуватися на усіх рівнях формування стратегії підприємства: корпоративному, діловому, оперативному та функціональному, тоді буде реалізований принцип комплексності. Принцип ефективності буде дотримано, якщо за умови обмеженості ресурсів у підприємства, зокрема ресурсу часу, податкові плани і заходи будуть розроблятися як невідокремлювана частина усіх планів-проектів підприємства, включаючи технічно-технологічні, інноваційні, інвестиційні, фінансові та маркетингові. Принцип альтернативності відбиває сутність управління податковими ризиками та застосування схем оптимізації податкових платежів [3].

Можна стверджувати, що на сьогодні податкове планування є одним із альтернативних фінансових інструментів, яке може використовуватися малими підприємствами для налагодження фінансової діяльності та підвищення власної рентабельності й платоспроможності як одних із найбільш важливих показників міцного фінансового стану підприємства.

Приділяючи більше уваги податковому плануванню, можна зробити більш змістовні висновки щодо майбутньої діяльності, за умови виконання прогнозованих бюджетом обсягів операційної та інвестиційної діяльності з урахуванням податків.

Перелік посилань

1. Карпова Т.С. Механізм ефективного функціонування підприємств: податковий аспект. Економіка і організація управління. 2020. № 3(39). С. 121-132.
2. Тенденції тіньової економіки. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. 2020. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=e384c5a7-6533-4ab6-b56f-50e5243eb15a&tag=TendentsiiTinovoiEkonomiki>
3. Белявська К.С. Теоретико-методологічні засади формування адаптивної системи податкового планування на підприємстві. Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ. 2012. №2. С.157-166.
4. Горелов Д.А. Розробка стратегії податкового планування на підприємстві. ХНАДУ: Наук.-метод. конф.: тез. доп. / Харків, 2012. С.13-17.